

GYŰJTŐ: KNEZY ANDRÁS

GYŰJTÉS IDEJE: 1921.

TART.: CSÖKÖLTI - NÉPI TÁPLÁLKOMÁS
- MÁLTOK

20 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: CSÖKÖLTI

SZAKMUTATÓ: XII
XV/A

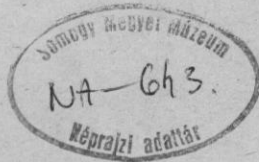
PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKOMÁS

ÁTVÉVETVE AZ EGYESÉGES LTK. 1912-es TETELE ALÓL

MUNKAMEGOSZTÁS KENYÉRSÜTÉSKOR

A kemencét az asszonyok fűtötték el, a tüzelőt a férfiak készítették elő. Fiaatalabb asszony is elfűtötte.

IV/10/438

Csököly XI.

KENYÉRÁRUS CSALÁD

Nem volt kenyérárus család, magukra maradt öreg rokonoknak adtak kenyeret, mikor sütöttek.

Csököly XI.

DAGASZTÁSNÁL MUNKAMEGOSZTÁS

A dagasztást átengedte édesanyám mikor megbetegedett. Aztán többször is rábizta, hátha meghal. Vót segítség mikor bontottunk egy házat. Félttem, hogy nem sikerül a kenyér, de igen jó lett. Mikor a Bözsike volt nagylány, a szemeskálhában tepsiben sütöttünk kettőt.

IV/10/440

Cséköly XI.

NÉPI MÉRTÉKEK A KENYÉRSÍTÉSNEK

Nem mérték súlyra a nyersanyagokat, szakasztóval mérték a lisztet, rozsából készült a kenyér. Egy kenyérhez egy szakasztóval mérték.

IV/10/441

Csököly XI.

KENYÉRÉS TÉSI TILALOM

Vak macskától, vak kutyától óvakodtak a kenyérsütők.

IV/10/442

Csüköly, XI.

KÖMÉNYMAG A KENYÉRBE

Nem tettek köménymagot a kenyérbe. Édesanyám savóval dagasztotta el, úgy jobban megkelt. Szekasztóban már nem dagasztottak.

Csököly, XI.

SÖRÉLESZTŐ, ÉLESZTŐ

"Erős mint a sörecet" - szólás-mondás járgya, de sörélesztőre nem emlékszik. Télen, mikor nem kelt meg eléggé, tett bele egy kis élesztőt is anyám a könyérbe.

IV/10/444

Csököly, XI.

SÜTNIVALÓ KÉSZÍTÉSI IDEJE

A sütnivaló készítésének ideje nem volt meghatározva.

A KORC-CSALÁD CSALÁDFÁJA

Zsobrák Lajos

Korc Katalin

Korc Győző, Viktor

Szakáts Katalin - Korc György
Csököbű

Korc Katalin

Korc János

Szakáts Éva - Korc György
"szülőm" /Vörös Gyura/
Jákóból

Farkas Katalin - Korc János
félheles jobbágy volt.

Volt a faluban Katona, Árva, Vörös, Korc. Öregapámnak jó színe volt,
ezért hívták Vörös Gyurának.

Csököly, XI.

ÉLET, GABONA KIFEJEZÉS

"Élet" kifejezést nem használták gabonára. Gabonának nevezték a rozsot, árpát, hajdinát.

Csököly, XI.

ROZSLÁNG

A malom megvolt már Zsobrák néni iskolás korában." Csak a "lángját" vögyéték ki" - mondták a mónárnak. 15-20 %-a volt a rozsláng. A vámot kivették a gabonából, de előbb kivették a szemetet, levonták a %-ot, akkor vették csak el a vámot. /10-12 % volt/.

IV/10/448

Csököly, XI.

MOLNÁROK

Gigében él az öreg Ivelics molnár a hosszú zsuppos háznál a Kossuth utcában - a Tóth malomban volt. Ezekben már parasztra nem őrlettek. A kisbajomi Posta bácsinak vizesmalma volt, a fiainál van.

Csököly, XI.

LISZTMINÓSÉGEK

Rozslisztnél: rozsláng, a többi korpa.

Buzánál: első, második, harmadik liszt.

Kizárólag a rozshoz fűződik a "láng" kifejezés. Gigében, Kovácsiban több bűz termett.

Őrlettek felesen is a rozst: liszt és korpa. Volt, hogy így is, úgy is őrlettek. A rozs lángját akkor vetették ki, mikor kevesebb takarmány termett, akkor nagyobb szükség volt rozs takarmányra, akkor vetették ki a rozs lángját könnyérnek.

Cséköly, XI.

VIZESMALKOK

Émlékezem a vizesmalmokra gyermekkoromban. 14-15 éves koromban a Riányán, mentünk Kadarkutra piacra. Mutatták, hogy ott a Keéncses malom, Fajankó. De mi már nem érlettünk ott. Mi Szomajombbn.

IV/10/45A

Csököly, XI.

HENGERMÁLMOK

Kiskorpádon és Kutason, meg a csökli melomba, Mikébe vittünk ör-
letni. Ha sürgős volt, vittük, ahol hamarabb vándolták.

Nem választották ki otthon a korpát a lisztől, öregapám idejében
igen.

Csököly, XI.

HAJDINÁS ÉTELEK

Hajdinát lánykoromban csak kásának és levesnek használtuk. Őregapám emlegette, hogy hajdinalisztból rétest csináltak. Erős földet kívánt a hajdina, aztán hol vetettünk, hol nem. Nem mindig került rá sor.

IV/10/453

Csököly, XI.

KUKORICA ÉS LISZT PRÓSZÁ

Kukorica prószába csak aludttejet, tojást tettek. Liszt-prószába sült káposztát keverték, üres prószára pottyantottak levárt.

Csökoly XI.

KENYÉRSÜTÉS IDEJE

2-3 hetenként sütöttünk. Mikor kisebb volt a család csak 2-3 kenyér készült.

Csököly, XI.

KENYÉRSÜTÉSI BABONÁK

Gyümölcsőltőkor, Vizkereszt, Gyertyaszentelés, Urnaptya, Péter és Pál nap, Szentistvánkor, Nagyasazonynap, Kisasazonynap, /Ujhold péntekén nem mostak / kenyérsütési tilalom.

Csököly XI.

A KENYEREK MÉRETE

Kenyér: egyszerre 4 rőndös kenyér vót, mög egy kis "pompos" 4-5 kg-os. / 6 személynek/.